

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти»**

Кафедра практичної психології

**Освітня програма підвищення кваліфікації для соціальних
педагогів закладів освіти
«Розвиток Hard Skills та Soft Skills соціальних педагогів»**

Освітня програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до
перезатвердження на засіданні кафедри практичної психології
(*протокол № 7 від 11 жовтня 2023 р.*)

Завідувач кафедри

Ігор КОРНІЄНКО

Освітня програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною
радою

(*протокол № 11 від 30.11. 2023 р.*)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації для соціальних педагогів закладів освіти

Розробник:

кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології Бамбурак-Кречківська Н.М.

Мета: ознайомити соціальних педагогів з поняттями «Hard Skills», «Soft Skills»; проаналізувати важливість у професійній діяльності соціальних педагогів жорстких та м'яких навичок; ознайомити з методами та техніками розвитку Hard Skills та Soft Skills у професійній діяльності соціального педагога; розвивати базові та конкурентноспроможні компетентності соціального педагога.

Напрямок: забезпечення та розвиток Hard Skills та Soft Skills соціальних педагогів зокрема:

1. Вміння майстерно та грамотно використовувати Hard Skills та Soft Skills у професійній діяльності соціального педагога.
2. Знання і розуміння основних відмінностей Hard Skills від Soft Skills.
3. Усвідомлення та розуміння складної структури компетентностей, які належать до Hard Skills та Soft Skills соціального педагога.
4. Розуміння важливості командного підходу у професійній діяльності соціального педагога.
5. Оволодіння техніками розвитку Hard Skills та Soft Skills у професійній діяльності соціального педагога.

Обсяг: 36 годин.

Категорія слухачів	Характеристика спецкурсу
Соціальні педагоги закладів освіти	Лекцій: 10 годин Практичні заняття: 20 годин Підсумкова практична робота: 6 годин (очна форма)

Форма підвищення кваліфікації: очна, дистанційна, очно-дистанційна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Загальні компетентності:

ЗК.01 Здатність діяти відповідно і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК.02 Здатність міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідного ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

Професійні компетентності:

A1 Мовно-комунікативна компетентність:

A1.4 Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів. **A2 Предметно-методична компетентність:**

A2.2 Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей.

A2.5 Здатність розвивати в учнів критичне мислення.

A2.7 Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів. **B1**

Психологічна компетентність:

B1.1 Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

B1.4 Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною. **B2 Емоційно-етична компетентність:**

B2.1 Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами.

B2.2 Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу. **B3 Компетентність педагогічного партнерства:**

B3.1 Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі.

B3.3 Здатність працювати в команді із залученням фахівців, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

B2 Здоров'язбережувальна компетентність:

B2.3 Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.

B2.4 Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.

Д1 Інноваційна компетентність:

Д1.2 Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

Д2 Здатність до навчання впродовж життя:

Д2.1 Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя.

Д2.2 Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо).

Місце надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

Очікувані результати навчання:

- визначає основні відмінності між Hard Skills та Soft Skills у професійній діяльності соціального педагога;
- здійснює аналіз щодо особливостей та структури Hard Skills соціальних педагогів;
- зреалізовує особливості Soft Skills соціальних педагогів у професійній діяльності;
- вдосконалює вміння постійного розвитку професійної майстерності соціального педагога.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ Інтеграційно-

мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 1 година

Тема 1. Реєстрація учасників. Формування очікувань та запиту учасників (практичне, 1 година)

Модуль 1. Поняття Hard Skills та Soft Skills соціальних педагогів

Час за робочою навчальною програмою – 10 годин

Тема 1.1. Поняття Hard Skills та Soft Skills. (лекція, 2 години)

План лекційного заняття 1.1.1.

Поняття про Hard Skills.

1.1.2. Поняття про Soft Skills.

1.1.3. Hard Skills та Soft Skills соціальних педагогів.

Тема 1.2. Особливості та структуру Hard Skills соціальних педагогів.

(лекція, 4 години) План лекційного заняття

1.2.1. Особливості Hard Skills соціальних педагогів.

1.2.2. Структура Hard Skills соціальних педагогів.

Тема 1.3. Особливості та структуру Soft Skills соціальних педагогів

(лекційне, 4 години) План лекційного заняття

1.3.1. Особливості Soft Skills соціальних педагогів.

1.3.2. Структура Soft Skills соціальних педагогів.

Модуль 2. Методи та техніки розвитку Hard Skills та Soft Skills соціальних педагогів

Час за робочою навчальною програмою – 19 годин

Тема 2.1. Розвиток Soft Skills: комунікативності, пунктуальності, організованості (практичне, 4 годин)

2.1.1. Відпрацювання та розвиток навичок комунікативної компетентності, невербальне вираження почуттів, бар'єри в міжособистісній ефективності.

2.1.2. Відпрацювання та розвиток навичок розв'язання міжособистісних конфліктів, встановлення і збереження довіри, вдосконалення вміння спілкуватися.

Тема 2.2. Розвиток Soft Skills: вміння працювати в команді (практичне, 5 годин)

План практичного заняття

2.2.1. Відпрацювання та розвиток навичок щодо 4 етапів становлення команди.

2.2.2. Відпрацювання та розвиток навичок партнерського спілкування та паритетної взаємодії.

Тема 2.3. Розвиток Soft Skills: критичне мислення, вміння розв'язувати складні задачі (практичне, 4 години)

План практичного заняття

2.3.1. Відпрацювання та розвиток навичок операційного блоку критичного мислення його стадій та процесу перебігу.

2.3.2. Відпрацювання та розвиток навичок спостережливої, теоретичної, номотетичної, ідеографічної сензитивності, вироблення та розвиток 8 особистісних якостей для кращого розуміння людей.

Тема 2.4. Розвиток Soft Skills: креативність та лідерські якості (практичне, 4 години)

План практичного заняття

2.4.1. Відпрацювання навичок щодо задіяння та проходження 4 етапів креативного процесу: підготовка, фрустрація, інкубація, інсайт, розробка.

2.4.2. Відпрацювання та розвиток адекватної самооцінки та самоповаги, набуття умінь говорити «ні», ознайомлення з поняттями «психологічна дистанція» та «кордони», формування толерантного ставлення до оточуючих, відпрацювання навичок конструктивної взаємодії.

Тест (1 година)

Рефлексія (практичне, 1 година)

Підсумкова контрольна робота

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Захист слухачами демонстраційних модулів із самостійно розроблених програм тренінгу (написання індивідуальних програм психотренінгів, що носять дослідницький характер; розробка психотренінгів та відпрацювання навичок складання тренінгу на основі аналізу даної тематики (слухач самостійно формулює тему тренінгу та представляє розроблений тренінг). Обговорення та аналіз ефективності складеної тренінгової програми.

Засоби навчання:

Інформаційно-методичні:

1. Опорні конспекти
2. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи.
3. Глосарій основних термінів та понять зі спецкурсу.
4. Питання для самоконтролю.
5. Фонд електронних документів.

Матеріально-технічні:

Мультимедійна установка та комп'ютерна техніка для демонстрації презентаційного матеріалу та навчальних відео.

Контроль за знаннями слухачів проводиться: під час виконання завдань на практичних заняттях за допомогою постановки дискусійних запитань та підсумкової контрольної роботи (захист слухачами демонстраційних модулів із самостійно розроблених програм тренінгу).

Оцінювання у вербальній формі проводиться на основі отриманої зворотної інформації від слухачів про результативність підвищення кваліфікації з можливістю внесення змін у методику роботи зі слухачами курсів.

Запитання для практичних занять

1. Дайте визначення поняття про Hard Skills.
2. Дайте визначення поняття про Soft Skills.
3. Охарактеризуйте Hard Skills та Soft Skills соціальних педагогів.
4. Обґрунтуйте особливості Hard Skills соціальних педагогів.
5. Опишіть структуру Hard Skills соціальних педагогів.
6. Обґрунтуйте особливості Soft Skills соціальних педагогів.
7. Опишіть структуру Soft Skills соціальних педагогів.
8. Обґрунтуйте навички комунікативної компетентності, невербальне вираження почуттів, бар'єри в міжособистісній ефективності.
9. Обґрунтуйте навички розв'язання міжособистісних конфліктів, встановлення і збереження довіри, вдосконалення вміння спілкуватися.
10. Охарактеризуйте 4 етапи становлення команди.
11. Особливості партнерського спілкування та паритетної взаємодії.
12. Обґрунтуйте навички операційного блоку критичного мислення його стадій та процесу перебігу.
13. Охарактеризуйте спостережливу, теоретичну, номотетичну, ідеографічну сензитивності, вироблення та розвиток 8 особистісних якостей для кращого розуміння людей.
14. Обґрунтуйте проходження 4 етапів креативного процесу: підготовка, фрустрація, інкубація, інсайт, розробка.
15. Охарактеризуйте особливості адекватної самооцінки та самоповаги, набуття вміння говорити «ні», ознайомлення з поняттями «психологічна дистанція» та «кордони», формування толерантного ставлення до оточуючих, відпрацювання навичок конструктивної взаємодії.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин				
	Усього	Лекції	Практичні	Семінарські	Самостійна робота
Організаційне заняття	1		1		
Тема 1. Реєстрація учасників. Формування очікувань учасників			1		
Поняття Hard Skills та Soft Skills соціальних педагогів	10	10			
Тема 1.1. Поняття Hard Skills та Soft Skills		2			

Тема 1.2. Особливості та структуру Hard Skills соціальних педагогів		4			
Тема 1.3. Особливості та структуру Soft Skills соціальних педагогів		4			
Методи та техніки розвитку Hard Skills та Soft Skills соціальних педагогів	19		19		
Тема 2.1. Розвиток Soft Skills: комунікативності, пунктуальності, організованості			4		
Тема 2.2. Розвиток Soft Skills: вміння працювати в команді			5		
Тема 2.3. Розвиток Soft Skills: критичне мислення, вміння розв'язувати складні задачі			4		
Тема 2.4. Розвиток Soft Skills: креативність та лідерські якості			4		
Тест	1		1		
Рефлексія			1		
Підсумкова контрольна робота Захист демонстраційних модулів із самостійно розроблених програм тренінгу	6				6
Всього годин:	36	10	20		6

Список літератури:

1. Андерсен Д. Дилеми нової професії. *Соціальна політика і соціальна робота*. 1998. № 1-2 (5-6). С.102 – 104.
2. Барко В.І. Методика проведення тренінгів управлінського спрямування. *Практична психологія та соціальна робота*. 2004. №4. С. 70-76.
3. Джозеф Р. Бойетт, Джиммі Т. Бойетт. Путівник царству мудрості: кращі ідеї майстрів управління. Олімп-Бізнес, 2007. 234 с.
4. Зинкевич-Евстигнеева З. Т., Фролов Д. Ф., Грабенко Т. М. Технологія створення команди, 2004. 201 с.
5. Ісаєв І.В. Організація роботи команди проекту. Бізнес-преса, 2006. 134 с.
6. Блейр Сингер. Абетка створення переможної бізнес-команди. Попурри, 2007. 145 с.
7. Лляй Томпсон. Створення команди. Вершина, 2007. 133 с.
8. Методичні матеріали «Формування управлінської команди». ДК «Інститут -Тренінга», 2007. 121 с.
9. Джей Ріс, Морріс Стів, Уїлкокс Грем, Едді Нейзел. Лідер і команди. Баланс Бізнес Букс, 2007. 101 с.
10. Пітер Капеціо. Команди, які виграють. Астрель, 2008. 98 с.

11. Гірник А.М. Тренінг комунікативних умінь: методичні матеріали. *Практична психологія та соціальна робота*. 2001. №1. С.21-24.
12. Гольдштейн А. Тренінг умінь спілкування: як допомогти проблемним підліткам. К.: Либідь, 2003. 520с.
13. Гордієнко В. Проблема прогнозування успіху в професіях, що полягають у наданні допомоги іншим людям. *Соціальна політика і соціальна робота*. 2002. № 2 (18). С. 62 - 70.
14. Грига І. Професійна ідентичність у соціальній роботі. *Соціальна політика і соціальна робота*. 2002. №3-4. С.4-14.
15. Джонсон Д. В. Тренінг саморозкриття. *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. №7. С.52-64.
16. Занюк С. С. Мотиваційний тренінг. Формування мотивації учбової діяльності у студентів і старшокласників. *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. № 9-10. С. 74-83.
17. Зливков В. Л. Самоідентифікація в педагогічній комунікації. К.: Укр. центр політичного менеджменту, 2005. 144 с.
18. Інтерактивні технології навчання: теорія, досвід: метод. посіб. [авт.уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко]. К.: А.П.Н.; 2002. 136 с.
19. Клименко И. Экстрим-тренинг «Семья Робинзонов». *Практична психологія і соціальна робота*. 2003. № 10. С. 49-62.
20. Конуп О.Ф. Допоміжні тренінгові вправи. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. № 3. С. 38-39.
21. Копіца О. І. Діалогічна взаємодія у вищій школі. *Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки*: зб. наук. праць / редкол.: Т. І. Сущенко (відп. ред.) та ін. Київ-Запоріжжя. 2004. Вип. 33. С.49-53.
22. Мороз Л. І. Теоретичне і прикладне обґрунтування алгоритму складання програми тренінгу професійно-психологічного спрямування. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. № 3. С. 7-10.
23. Рєпнова Т. П. Тренінг емоційної зрілості. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. №3. С.19-31.
24. Семенова А. В. Розвиток професійної компетентності фахівців засобами парадигмального моделювання (інтерактивний тренінг): навч.-метод. посіб. Одеса: СВД Черкасов М.П., 2006. 130 с.
25. Сидоров В. Діяльність соціального працівника: рольовий аспект. *Соціальна політика і соціальна робота*. 1999. № 3-4 (11-12). С. 41-81.

26. Федорчук В. М. Соціально-психологічний тренінг «Розвиток комунікативної компетенції викладача»: навч.-метод. Посібник. Кам'янецьПодільський: Абетка, 2004. 240с.

27. Хедберг Д. Професійне навчання соціальних працівників в Україні. *Соціальна політика і соціальна робота*. 1998. № 3 (7). С. 69-72.

28. Штепа О.С. Трансформація особистості у тренінгах особистісного зростання та способи її вимірювання. *Практична психологія та соціальна робота*. 2004. № 3. С. 53-57.